

государственный педагогический университет». Омск, 2015. 176 с.
URL: https://omgpu.ru/sites/default/files/dissertaciya_sokolovskaya.pdf.

6. Фома Аквинский. Сумма теологии. URL: <https://azbyka.ru/otechnik/konfessii/summa-teologii-tom-1/>.

7. Федосова Н.С. Уголовное право и религия: Проблемы взаимовлияния и взаимодействия: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Владивосток, 2003. 208 с. URL.: <https://www.dissercat.com/content/ugolovnoe-pravo-i-religiya-problemy-vzaimovliyaniya-i-vzaimodeistviya>.

Ткаченко Ирина Миколаївна,
викладач кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОБОВ'ЯЗКИ, ЯКІ ПОКЛАДАЄ СУД НА ОСОБУ, ЗВІЛЬНЕНУ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ

Відповідно до ч. 2 ст. 65 КК України особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень. Така вимога є однією із загальних засад призначення покарання. Проте у нашому суспільстві переважною є думка, що кожен правопорушник має бути притягнутий до кримінальної відповідальності та понести відповідне покарання. Але ж на меті покарання є не лише кара, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами. Крім того, існують випадки, коли особа, що вчинила кримінальне правопорушення, за певних обставин не заслуговує на суворі заходи кримінально-правового впливу, а їх застосування є недоцільним.

Так за певних умов (визначених статтею 75 КК України), якщо суд дійде висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання, він може прийняти рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням. При цьому особа протягом іспитового строку повинна не вчинювати нових кримінальних правопорушень і виконувати покладені на неї обов'язки. Саме характер обов'язків визначає ефективність звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Окрім обов'язку періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання, які покладає суд на засудженого, на останнього можуть додатково покладатися такі обов'язки:

1) Попросити публічно або в іншій формі пробачення у потерпілого. Пробачення може бути викладене засудженим усно (зокрема, у залі судового засідання, під час зібрання трудового колективу, через радіо, телебачення, інші ЗМІ) або письмово

(наприклад, через газету, журнал, лист). Покладання цього обов'язку може бути найбільш ефективним у разі засудження за нетяжкі злочини, які вчинені проти здоров'я, волі, честі, гідності, громадського порядку, моральності тощо [1, с. 234].

2) Не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації. Стаття 33 Конституції України, окрім того, що кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантує свободу пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, ще й передбачає обмеження права на таку свободу, які встановлюються законом. Так, виїзд за межі України можливий, якщо уповноважений орган із питань пробації погодить такий виїзд, однак причина виїзду повинна бути поважною (смерть близького родича, лікування тощо)

3) Працевлаштуватися або за направленням уповноваженого органу з питань пробації звернутися до органів державної служби зайнятості для реєстрації як безробітного та працевлаштуватися, якщо йому буде запропоновано відповідну посаду (роботу). Виконання даного обов'язку підтверджується довідкою з місця роботи або довідкою про реєстрацію як безробітного в органі державної служби зайнятості.

4) Виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою. Відповідно до Закону України «Про пробацію» пробаційна програма – це програма, що призначається за рішенням суду особі, звільненій від відбування покарання з випробуванням, та передбачає комплекс заходів, спрямованих на корекцію соціальної поведінки або її окремих проявів, формування соціально сприятливих змін особистості, які можливо об'єктивно перевірити [3].

5) Пройти курс лікування від розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин або захворювання, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб. Якщо в матеріалах кримінального провадження наявні дані про те, що засуджений страждає від розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин або має захворювання, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб (туберкульоз, СНІД та ін.) суд може покласти на такого засудженого даний обов'язок.

6) дотримуватися встановлених судом вимог щодо вчинення певних дій, обмеження спілкування, пересування та проведення дозвілля. Цікавим та обговорюваним стало рішення Малиновського районного суду м. Одеси від 20.10.2021 р. в якому суддя поклав обов'язок на викрадачів магнітол дотримуватися встановлених судом вимог щодо вчинення певних дій, а саме прочитати наступні твори: 1) Повесть (за іншими виданнями роман) «Пригоди Тома Соєра» 1876 р. автор Марк Твен; 2) Роман «Пригоди Гекльберрі Фінна» 1884 р., автор Марк Твен; 3) Пригодницька повість (за іншими виданнями роман) «Біле Ікло» 1906 р., автор Джек Лондон; 4) Вірш Тараса Шевченка «Минають дні, минають ночі...» 1845 р. На думку

судді саме завдяки таким творам у дитини і повинні створюватись образи прекрасного, найкращого які вона буде нести через все життя. І якщо людина була позбавлена такого прекрасного у дитинстві, потрібно компенсувати їй такі знання у сьогоденні. Фактично це питання духовного розвитку людини, питання любові до ближнього і поваги до права власності. У будь-якому випадку, такий вид обов'язків, як частина покарання повинен бути кориснішим і ефективнішим ніж будь-яке інше покарання, що передбачено у кримінальному законі. Крім того, такі твори пов'язані з власним вихованням себе у душі поваги до встановлених у суспільстві правил і визначення своєї ролі в громаді [2].

На осіб, засуджених за злочини, пов'язані з домашнім насильством, суд може покласти інші обов'язки та заборони, передбачені статтею 91-1 КК України.

Отже, обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням є важливим елементом при застосуванні виправного впливу на засуджених, що сприятиме досягненню позитивного результату. В той же час, законодавство, що регулює зазначені обов'язки, потребує подальшого вдосконалення задля підвищення ефективності застосовуваного звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Список використаних джерел

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-ге вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

2. Вирок Малиновського районного суду м. Одеси від 20 жовтня 2021 р.. / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100432616>.

3. Про пробачію: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13, ст. 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text>

Усатий Григорій Олександрович,
доцент кафедри кримінально-правової
політики та кримінального права Київського
національного університету імені Тараса
Шевченка, кандидат юридичних наук,
доцент, старший науковий співробітник

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ

Механізм протидії корупції в Україні працює недостатньо ефективно. Про даний факт, зокрема «свідчать численні факти злочинної діяльності, повідомлені представниками ЗМІ або виявлені правоохоронними органами, які так і не доведені до кінця у формі логічного завершення шляхом винесення обвинувального вироку суду.